

לאדינו למתחילים בבן גוריון

היחידה להוראת שפות זרות, המחלקה ללימודים רב תחומיים

לאדינו למתחילים 2 נק"ז סמסטריאלי, 2 שעות שבועיות, א' 14-12.

מרצה: דוד מנריקה davidman@post.bgu.ac.il

תיאור הקורס:

שפת ה-"לאדינו", הוא שמו העממי הרווח ביותר לכנות את השפה הרומאנית יהודית של צאצאי מגורשי ספרד. הבסיס הלשוני של שפה זו, הוא קסטיליאנית (castellano – "ספרדית") אם כי אינו היחיד, למעשה הלאדינו כולל מרכיבים לשוניים מגוונים מאוד כגון: עברית, ארמית, תורכית, יוונית, בולגרית וסרבית. היהודים, מגורשי ספרד (1492), שהתיישבו בשטחיה של האימפריה העות'מאנית (צפון אפריקה, אזור אגן הים התיכון וארצות הבלקן) שמרו והפיצו את שפתם הייחודית, ולאורך הזמן פיתחו על יסודותיה מכלול תרבותי וספרותי עשיר ומגוון מאוד (כגון: הגות ומוסר, פולקלור, שירה, עיתונות, מחזאות ועוד). מטרת הקורס: הקניית כלים לשוניים בסיסיים בקרב הסטודנטים להתמודדות בקריאת טקסטים מקוריים בלאדינו (במיוחד בכתב רש"י). הלמידה תיעשה באמצעות חשיפה לחיבורים ספרותיים מגוונים ולתרבות מוזיקלית בלאדינו.

דרישות הקורס:

נוכחות מלאה (היעדרות מעל ל-25% של השיעורים תגרום לביטול הקורס)

הגשה שוטפת של התרגילים

בחינה.

ציון: 15% - השתתפות בדיונים, 15% - חובות הקורס 70% - מבחן.

ביבליוגרפיה:

אלכסנדר, תמר; מעשה אהוב וחצי, הסיפור העממי של יהודי ספרד, הוצאת מאגנס האוניברסיטה העברית והוצאת אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, ירושלים ובאר-שבע, תש"ס.

~~~ מילים משביעות מלחם, לחקר הפתגם הספרדי-יהודי, הוצאת מכון בן צבי והוצאת אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באר שבע, תשס"ד.

בוניס, דוד מ.; לשון ג'ודזמו: מבוא ללשונם של היהודים הספרדים באימפריה העות'מאנית, מאגנס, ירושלים 1999.

ברקאי, רון; המיתולוגיה הספרדית, מפה – מיפוי והוצאה לאור, תל-אביב 2003.

כהן-סיראנו, מתילדה & בנשימול, מימון; מילון ספרדית-יהודית לאדינו - עברית; עברית - יהודית-ספרדית לאדינו, מרכז אלישר, הוצאת אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באר-שבע 1999.

כהן-סראנו, מתילדה; סיפורים מכל הזמנים, החברה, הוצאת ש. זק, ירושלים 2012.

פרץ, אבנר & פימינטה, גלדיס; המילון המקיף לאדינו-עברי, לשון מאספאמיה, ספרד - מכון מעלה אדומים, הרשות הלאומית לתרבות הלאדינו, מעלה אדומים 2007.

Quintana Rodriguez, Aldina; "El judeoespañol, una lengua pluricéntrica al margen del español", Los sefardíes ante los retos del mundo contemporáneo. Identidad y mentalidades, Paloma Díaz-Mas y María Sánchez Pérez (eds.), Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Madrid 2010, pp. 33-54

אתרי אינטרנט:

"Sefarad Records" (נצפה לאחרונה באוקטובר 2017):

<http://www.sefaradrecords.com/lyrics.php#ALaNana>

Glosbe – מילון רב לשוני באינטרנט

<https://he.glosbe.com/he/lad/%D7%9E%D7%9C%D7%97>

שיעורים:

1. מבוא, חלק א': שפה ותרבות: מהי שפת הלאדינו?

2. מבוא, חלק ב': שפה ותרבות: מהי שפת הלאדינו?

3. כתיב, היגוי והטעמה.

4. כינויי גוף, מילות הידיעה, יחיד ורבים.

5. מילות יחס פשוטות ומורכבות.

6. פעלים : ser ו-estar.

7. אוצר מילים.

8. פעלים המסתיימים ב-ar.

9. פעלים המסתיימים ב-er.

10. פעלים המסתיימים ב-ir.

11. פעלים זמן עבר.

12. פעלים זמן הווה.

13. פעלים זמן עתיד.